

7 ממשלה

ממשלת דוד בן גוריון הכנסת השלישית

י"ח חשוון תשט"ז 3.11.1955 - ט"ו טבת תשי"ח 7.1.1958

◀ הממשלה ה-7 בראשותו של דוד בן גוריון סמוך ליום השבעתה בבית הנשיא יצחק בן צבי

מתוך קווי היסוד

השכלה גבוהה ומקצועית על חשבון המדינה, בתנאי שיחזרו להשתקע ביישוביהם; הממשלה תשקוד על פיתוח אילת, בניינה וביצורה כעיר נמל, על פתיחת ים סוף לשיט ולדיג ישראלי ותבטיח התחבורה היבשתית והאווירית בין מרכזי הארץ ובין ערבות הנגב בואך אילת וכן תדאג להקמת שרשרת יישובים בדרכים לאילת; הממשלה תשקוד על השלמת מפעל הירקון וסיום השלב הראשון של הטיית מי הירדן. מימי הארץ יופנו במידה מקסימלית לדרום.

מיזוג גלויות: לא נמחקו עדיין ההבדלים החברתיים והתרבותיים שבין חלק גדול של העולים ובין היישוב הוותיק. קיום פער חומרי ורוחני זה בין שני יישובים בעם ובארץ אחת לאורך ימים צופן בתוכו גרעיני סכנה והרס ונדרשים גם מצד מוסדות המדינה וגם מצד כל חוגי העם מאמצים ממושכים ונאמנים

מדיניות כלכלית: הממשלה תבטיח זכות ההגדרה העצמית של כל המועמדים להתיישבות. כל מועמד להתיישבות וכל ארגון מועמדים זכאים לבחור לעצמם את הצורה ההתיישבותית ואת המסגרת הארגונית באורח חופשי, ולא תהיה כל כפייה; הממשלה תפתח ותעודד הדיג והשיט בים התיכון, בים סוף ובימים רחוקים, תעזור לפיתוחם של יישובי דייגים לאורך חופי ארצנו; הנחות ממשל הכנסה יינתנו למשפחות מרובות ילדים, להתיישבות חדשה ולאזורי פיתוח וספר וכן לעידוד מפעלי יצוא; הממשלה תרחיב התיירות על ידי התקנה נאותה וסימון מתאים של מקומות ומאורעות היסטוריים מימי קדם ועד ימינו אלה והבטחת סידורי תחבורה, אכסון וכידור הוגנים.

אכלוס הארץ: חלוצים מוכשרים היושבים בגבולות או בנגב ונשלחים על ידי יישוביהם להשתלמות יהיו זכאים לקבל

הרכב הממשלה

חברי הממשלה ותפקידיהם במהלך תקופת כהונתה

מרדכי בנטוב
שר הפיתוח

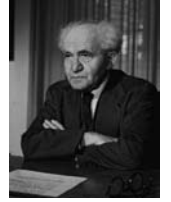
יוסף בורג
שר הדואר

לוי אשכול
שר האוצר

זלמן ארן
שר החינוך והתרבות

דוד בן גוריון
ראש הממשלה
ושר הביטחון

מרדכי נמיר
שר העבודה

גולדה מאיר
שרת העבודה
שרת החוץ

קדיש לוז
שר החקלאות

משה כרמל
שר התחבורה

ישראל בר יהודה
שר הפנים

ישראל ברזילי
שר הבריאות

משה שרת
שר החוץ

חיים משה שפירא
שר הסעד והדתות

אברהם שורית
שר המשטרה

פנחס רוזן
שר המשפטים

פנחס ספיר
שר המסחר והתעשייה

פרץ נפתלי
שר בלי תיק

המוסרית ליהדות העולמית מתוך הכרת שותפות הגורל והרציפות ההיסטורית המאחדת את יהודי כל העולם לדורותיהם ולארצותיהם.

שוויון מלא לערבים ולשאר המיעוטים: הערבים ובני מיעוטים אחרים ייהנו מכל זכויות האזרח בישראל ויישאו בחובותיה. כל שירותי החינוך, הבריאות, הפיתוח, הסעד והאחרים הניתנים על ידי המדינה והרשויות המקומיות יעמדו לרשות כל התושבים בלי הבדל גזע ודת. לערבים יובטח כמקודם חינוך בלשון הערבית אגב לימודי חובה של הלשון העברית... מוסדות החינוך העליונים של המדינה יהיו פתוחים לכל האזרחים ללא הבדל. תלמידים ערבים ובני מיעוטים אחרים מצטיינים בבתי ספר יסודיים ותיכונים אשר יד הוריהם אינה משיגה להשלים חינוכם, יקבלו מלגות כתלמידים יהודים.

לסתום הפער רב הפגעים, לעקור המחיצות העדתיות, לבטל הבדלי מוצא ולשתף כל בני העם בערכי ישראל, בתרבות ובחברה החדשה שאנו שואפים לעצב בישראל.

טוהר מידות והתנדבות עממית: הממשלה תשקוד על עקירת כל גילוי של שחיתות, שליחת יד ברכוש הציבור, הברחת הון באופן בלתי חוקי לחו"ל, הפקעת שער הריבית החוקית, שרירות פקידותית, בזבוז רכוש המדינה וכספי הציבור ותטפח יחסי כובד, הגינות ויושר בין אדם לחברו, מילוי חובה למדינה ולכלל.

חינוך ותרבות: בחינוך היסודי, התיכוני והגבוה תדאג הממשלה להעמקת התודעה היהודית בקרב הנוער הישראלי, להשרשתו בעבר העם היהודי ובמורשתו ההיסטורית ולהגברת זיקתו

◀ שר הבריאות ישראל ברזילי במהלך טקס חנוכת בית חולים

◀ חברי הממשלה ה-7 בדרכם לבית הנשיא

◀ יושב ראש הכנסת יוסף שפרינצק (שני מימין) ושר החקלאות קדיש לוז (משמאלו) ביום פתיחת תערוכה חקלאית בבית דגון

◀ שר הפיתוח מרדכי בנטוב נואם בטקס פתיחת כביש באר-שבע דימונה

◀ מימין לשמאל: שר העבודה מרדכי נמיר, שרת החוץ גולדה מאיר ושגריר בריה"מ בישראל צופים במשחק כדורגל באצטדיון רמת גן

◀ ראש הממשלה דוד בן גוריון מציג את קווי היסוד של ממשלתו החדשה בפני הכנסת

◀ שרי הממשלה ה-7 (בהרכב חסר) בבית הנשיא יצחק בן צבי בירושלים

מילים ומנהיגות

מתוך "דרומה"

דברי ראש הממשלה דוד בן גוריון בפתח שנתון הממשלה תשי"ז (1957)

ושליטתנו החופשית בכל שטחי המדינה ואוצרותיה, הועמדנו בפי הקושי הגדול ביותר - מארת הטבע וגזרה על מרבית אדמת המדינה, עקרות ושיממון מאז ששת ימי בראשית. לא הטבע, אשר לא נשתנה במשך מיליוני שנים, כי אם רוח האדם, העולה מעלה מעלה, שינה פני כדור הארץ. בכוח מחשבתו ובעוז נפשו משתלט האדם על הטבע, מגלה סודותיו ומשעבדו לצרכיו החומריים והרוחניים. ואין בכל ההיסטוריה האנושית גילוי יותר אדיר של כוחות הנפש לעמוד בפני קשיים, מכשולים, פורענויות, סכנות - מזה שהופיע בתולדות העם היהודי מראשיתו בימי אבות ועד היום הזה. לפני שמונה שנים נפתח פרק חדש בתולדות העם המופלא הזה. הקוממיות היהודית המחודשת העמידה העם היהודי פנים אל פנים מול גורלו - בלי כל חציצה. מיד עם הכרזת עצמאותה הוטל על המדינה הצעירה לעמוד בפני התקפת חמש שכנותיה - ויכלה להן. ואין קיום לישראל - בלי חיל וכוח, כל עוד המין האנושי מחולק לגושים יריבים וגוי אל גוי יישא חרב. אולם האמת העמוקה של עליונות הרוח, אשר עדתה המובהקת היא ההיסטוריה הארוכה ורכת הניסיונות של העם היהודי - קיימת ועומדת. ועל אמת זו מושתתת אמונת העם היהודי בעתידו. והמבחן העליון של ישראל בדורנו הוא לא במאבקו עם כוחות עוינים מבחוץ, אלא בהשתלטותו בכוח המדע והחלוציות על שממת ארצו במרחבי הדרום והנגב.

ישוב זה לא ייתכן בלי שינוי סדרי בראשית, ואין דבר זה למעלה מיכולת המדע בימינו ומעבר ליוזמה החלוצית של צעירינו. בכוח המדע והחלוציות נעשה הפלא הזה. כל מפעלנו בארץ הוא אחד מפלאי ההיסטוריה. לא פלא שלמעלה מהטבע. רק בזכות ההבנה האינטואיטיבית ביכולתו הגנוזה של האדם והכושר והרצון להשתמש ביכולת זו - הכושר שאנו קוראים בשם חלוציות - נעשה המפעל שלנו בארץ, שלכאורה עמד בניגוד גמור לכל החוקים המקובלים והתפיסות השגורות בימי הקמת המפעל. מי האמין לפני עשרות שנים, כי יהודים בני עיר מאות בשנים, גמולי עבודה ואדמה במשך יובלות, יהיו לבוני הארץ? מי העלה על דעתו שעם מפוזר ומפורד למעלה מאלפיים שנה יתכנס שוב למולדת עתיקה כבושה בידי זרים ויחדש בה קוממיותו הממלכתית? מי הניח, כי שפה מתה שנחנטה בספרי תפילה ושירים תהיה שוב שפת הדיבור של עם בלול-לשון? או מי חלם, כי עם מדוכא ומושפל וחסר ישע במשך דורות - יגלה פתאום רוח גבורה וימגר צבא אויבים העולים עליו פי ארבעים? בכוח הפלא החלוצי עמדנו בפני הרגלי חיינו הגלותיים ועקרנו אותם, עמדנו בפני קשיים מדיניים והתגברנו עליהם, עמדנו בפני שטנת שכנים ואיבתם ויכולנו להם, עמדנו בפני דלדול הארץ וחורבנה - והקימונו הריסותיה. הפעם, דווקא בתקופת ריבונותנו

דרום ובנגב עמדה עריסת אומתנו; הם אזורי התורפה המסוכנים של המדינה; הם גם תוחלתה הגדולה.

מאז דרכו פה רגלי האבות עברו על הנגב הרבה חליפות ותמורות, וערי הנגב החרבות עדות הן למאמצי דורות, מימות האבות ועד המאה השביעית, עד גמר התקופה הביזנטית, ליישב ולהפריח שממה זו.

בימינו, במרס 1949, נכנס צבא הגנה לישראל לאילת וישיבה לישראל, ובמקום הגבול המסורתי מן ועד באר שבע - נמתח גבול ישראל כמאתיים וחמישים קילומטר דרומה מבאר שבע, ובפעם הראשונה בתולדותינו שוכנת מדינת היהודים לשני ימים: ים סוף בדרום וים התיכון במערב.

מאז נגאלו מרחבי הנגב על ידי צבא הגנה לישראל נסקר ונחקר הנגב מחדש, אם כי עדיין לא במידה מספיקה, והסתום והנעלם מרובה על הגלוי והידוע. כאחד מעמי התרבות המעטים שחזר למולדתו הקדומה בארץ סובטרופית וצחיחה במרביתה, שומה עלינו להתרכז במחקרים שלא היה בהם צורך חיוני לעמי הצפון, ובנגב ייבחנו כושר המדע והמחקר היהודי. אולם במחקר לא סגי.

המשולש של הנגב תקוע בין שתי ארצות עוינות: מצרים ועמון. מעבר לגבול המערבי הדרומי של הנגב משתרע מדבר סיני, ומעבר לגבול המזרחי מדבר ערב. הערבים הפכו לא מעט ארצות פורחות ומאוכלסות למדבריות. השממה בארצות ערב אינה מפריעה לקיומם ולעצמאותם. מדינת ישראל הקטנה לא תוכל לסבול בתוכה לאורך ימים מדבר התופס למעלה ממחצית שטחה. אם המדינה לא תחסל את המדבר - המדבר עלול לחסל את המדינה. הרצועה הצרה שבין יפו וחיפה, ברוחב של 15-25 קילומטר, המכילה רובו של העם בישראל, לא תעמוד לאורך ימים בלי יישוב רב ומבוצר במרחבי הדרום והנגב. צו קיומה של מדינת ישראל, גם צו כלכלי וגם צו ביטחוני, הוא להדרים. בלי יישוב הדרום והנגב לא ייתכן ביטחון המדינה ולא נגיע לעצמאות כלכלית.

ראש הממשלה דוד בן גוריון לאחר שסיים ישיבה